

Ontvangen: 20-4-2023

2023/015++dual

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Haagse Hogeschool
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 13336
2501 EH DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
37920716

Bijlagen
1

Datum 17 april 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht bestuur,

Met de brief van 16 februari 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 februari 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde opleiding te verzorgen in Den Haag.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 maart 2023, kenmerk 2023/015, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde opleiding te verzorgen in Den Haag. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, keur ik goed dat de opleiding dual verzorgd wordt.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe

opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
37920716

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding De Haagse Hogeschool Duale hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg Den Haag	2023/015	13/03/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 18/02/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag (brief van 16/02/2023 met kenmerk HB/AH/GH/BZ-0035). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde opleiding te Den Haag te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de duale variant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager heeft reeds een positief besluit voor de deeltijdvariant van de Ad Sociaal Werk in de Zorg in Den Haag ontvangen (2022/046) en wil deze opleiding tevens in duale vorm gaan aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige Associate degree (hierna ook: Ad) die de aanvrager in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil laten registreren.

De voorgenomen opleiding omvat 120 studiepunten en de aanvrager wil deze in duale vorm aanbieden. De aanvraag voor de voorgenomen opleiding is tegelijk ingediend met een aanvraag van Hogeschool INHOLLAND voor de hbo Ad Sociaal Werk (2023/009), de nevenvestiging van deze opleiding van INHOLLAND (2023/010) en een aanvraag van Saxion Hogeschool voor de hbo Ad Sociaal Werk (2023/011). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld. De duale Ad Sociaal Werk in de Zorg leidt professionals op die breed inzetbaar zijn. Deze generalistische professional weet sociale netwerken in de omgeving van de zorgvrager in te schakelen en verbindingen te maken tussen de verschillende (zorg)disciplines. Binnen de opleiding is het uitgangspunt om de min of meer afzonderlijke domeinen zorg en sociaal werk uitdrukkelijker bij elkaar te betrekken op basis van gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven waarvoor zij zich gesteld zien. De opleiding bestaat uit de modules Signaleren, monitoren en begeleiding van complex gedrag, Preventief, methodisch en planmatig werken, Leefbaarheid en zingeving en Innovatieve zorgteams & zorgtechnologie. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een relevant mbo-4 diploma zoals Zorg & Welzijn ofwel een havo- of vwo-diploma. De opleiding leidt studenten op voor functies als ambulant werker in de wijk, ouderenwerker, casemanager, preventiemedewerker, coördinerend begeleider, persoonlijk begeleider, coördinator/begeleider vrijwilligers en mantelzorgmakelaar.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich onder meer op de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de 'Arbeidsmarktpeiling sociaal werk: vraagstukken, financiële middelen, menskracht en actualiteiten' van Sociaal Werk Werkt! (2022), het 'Marktonderzoek Ad Social Work in de zorg – duale variant' uitgevoerd door Panteia in opdracht van de aanvrager (2023) bestaande uit een analyse van het prognosemodel Zorg en Welzijn van het Ministerie van VWS (prognosemodelzw.databank.nl/dashboard/dashboard-branches/totaal-zorg-en-welzijn--smal-) en een behoeftepeiling onder werkgevers, het dashboard Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator), het 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' van het UWV (2020) en de 'Vacatureanalyse Ad Social Work' die door Markteffect is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022).

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor maatschappelijk werk dat is opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding Sociaal Werk in de Zorg. De commissie volgt de aanvrager hierin en acht dit opleidingstype het meest relevant omdat hierin sterk verwante opleidingen zoals de Ad's Sociaal Werk, Social Work en Sociaal Werk in de Zorg zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		7600	9	1.4	hoog
>> Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026		13600	15	2.4	gemiddeld
>> Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2026		21200	24	3.7	gemiddeld
>> Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		17800	20	3.1	gemiddeld
>> Bachelor - maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.98				groot
>> Bachelor - maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.98				goed

Bron: ROA, AIS

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk ten dele relevant omdat de sterk verwante Ad Service, Welzijn & Zorg hierin is opgenomen naast vijf niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		6500	10	1.5	erg hoog
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026		6900	10	1.6	laag
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2026		13400	20	3.1	gemiddeld
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		10500	16	2.4	laag
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.97				groot
>> Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.97				goed

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroepen, zoals maatschappelijk werkers, specialistische sociale hulpverleners en sociaal

werkers.

Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor beide beroepsgroepen grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 3 en 4).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep maatschappelijk werkers

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Maatschappelijk werkers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		8900	11	1.8	erg hoog
Maatschappelijk werkers	verwachte vervangingsvraag tot 2026		7300	9	1.5	laag
Maatschappelijk werkers	verwachte baanopeningen tot 2026		16200	20	3.2	gemiddeld
Maatschappelijk werkers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.841				groot

Bron: ROA, AIS

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		29700	11	1.8	erg hoog
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2026		27100	10	1.6	laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2026		56800	21	3.3	gemiddeld
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.863				groot

Bron: ROA, AIS

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor de opleidingstypen en beroepsgroepen die (ten dele) relevant zijn voor de onderhavige opleiding een positief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen hbo Ad Sociaal Werk in de Zorg.

Onder verwijzing naar de 'Arbeidsmarktpeiling sociaal werk: vraagstukken, financiële middelen, menskracht en actualiteiten' van Sociaal Werk Werkt! (2022, p. 5) stelt de aanvrager dat ruim de helft van de organisaties binnen het sociaal werk (55%) denkt meer menskracht nodig te hebben ten opzichte van het jaar ervoor (tegen 49% in 2021). Van de ondervraagde werkgevers verwacht 41% ongeveer evenveel menskracht nodig te hebben (tegen 46% in 2021) en 3 procent denkt minder menskracht nodig te hebben (tegen 5% in 2021). De commissie is van mening dat de prognoses die uit deze bron voortvloeien een positieve indicatie bieden van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst verder naar het arbeidsmarktonderzoek 'Marktonderzoek Ad Social Work in de zorg – duale variant' dat door Panteia is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023). Het onderzoek bestaat uit twee deelonderzoeken. Het eerste deelonderzoek bestaat uit een analyse van het prognosemodel Zorg en Welzijn van het Ministerie van VWS (prognosemodelzw.databank.nl) voor de sector Zorg en Welzijn (exclusief kinderopvang). Op basis van het prognosemodel Zorg en Welzijn worden er tot 2031 stijgende arbeidstekorten verwacht in

de zorg en welzijn. Naar verwachting zal de arbeidsvraag op het gebied van zorg en welzijn in 2031 zijn toegenomen met circa 20% ten opzichte van 2021. Zo was in 2021 de arbeidsvraag 1.380.600 personen tegenover een personeelsaanbod van 1.361.300 personen. Voor 2031 is de prognose dat de arbeidsvraag 1.658.900 personen is tegenover een personeelsaanbod van 1.551.100 personen. Voor de regio Haaglanden is de verwachte stijging groter dan landelijk met een verwachte toename van de arbeidsvraag en het personeelsaanbod van ca. 22%. De branches waarbij landelijk gezien in 2031 de grootste arbeidstekorten worden voorspeld zijn de verpleging en verzorging, ziekenhuizen en overige specialistische zorg, de thuiszorg, overige zorg en welzijn, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg. Voor de regio Haaglanden is het beeld ongeveer hetzelfde. Voor de regio Haaglanden geldt daarnaast dat er voor sociaal werk een relatief groot tekort wordt verwacht van 200 personen in 2031. De commissie concludeert dat uit het prognosemodel naar voren komt dat zowel landelijk als regionaal in de sector Zorg en Welzijn (exclusief kinderopvang) een tekort bestaat aan werknemers en dat dit tekort in 2031 zal zijn toegenomen. Het model maakt bij deze prognoses geen onderscheid tussen specifieke functies of opleidingsniveaus. De commissie concludeert om deze reden dat de verwachte krapte in de brede sector Zorg en Welzijn (exclusief kinderopvang) hooguit een indicatie oplevert van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde Ad Sociaal Werk in de Zorg.

Het tweede deelonderzoek van het 'Marktonderzoek Ad Social Work in de zorg – duale variant' uitgevoerd door Panteia bestaat uit een behoeftepeiling in de vorm van een telefonische enquête onder werkgevers. Er zijn 56 werkgevers benaderd waarvan er 47 akkoord zijn gegaan met het delen van hun organisatienaam en functietitel. De antwoorden afkomstig van de twee kleinste organisaties met minder dan tien medewerkers zijn niet meegewogen. De onderzoeksverantwoording, de vragenlijst, de organisatienamen en functietitels van de respondenten en alle antwoorden op de open vragen zijn in een bijlage van het onderzoeksrapport vermeld. Alle respondenten zijn (mede) verantwoordelijk voor het aannemen van nieuw personeel en/of bijscholing van het huidige personeel. De organisaties komen uit de branches zorg (ziekenhuizen en overige medische zorg, geestelijke gezondheidszorg, verpleging, verzorging en thuiszorg (ouderenzorg), gehandicaptenzorg en welzijn (jeugdzorg, sociaal werk, gemeente (WMO) en beschermd wonen). 18 respondenten werken bij een organisatie met 500+ medewerkers, 17 respondenten werken bij organisaties met 100 tot 500 medewerkers en 12 respondenten werken bij organisaties tot 100 medewerkers. Ruim de helft (57%) van de werkgevers heeft momenteel medewerkers in dienst met het profiel Ad Sociaal Werk in de Zorg of een vergelijkbaar profiel. De functie waarin medewerkers met het profiel Ad Sociaal Werk in de Zorg bij deze organisaties met name werkzaam zijn is (ambulant) begeleider/hulpverlener. De aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding studenten voornamelijk opleidt voor dit beroep. 69% van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling 'in mijn sector is er behoefte aan werknemers die de opleiding Ad Sociaal Werk in de Zorg hebben gevolgd', 17% neemt een neutrale positie in en 15% is het niet eens met deze stelling. Respondenten die het (helemaal) eens zijn met de stelling geven aan dat er behoefte bestaat vanuit het werkveld aan mensen die de Ad Sociaal Werk in de Zorg hebben gevolgd. Werkgevers die neutraal zijn of het oneens zijn met de stelling lichten hierbij toe dat er in hun sector vooral of alleen vraag is naar mbo'ers (tot niveau 4) of dat er juist specialistische (medische of pedagogische) kennis nodig is. Van de respondenten geeft 28% aan dat er binnen de eigen organisatie een directe behoefte bestaat aan medewerkers met het profiel Ad Social Work in de Zorg. Een aanvullende 32% denkt hier misschien behoefte aan te hebben. Over één tot vijf jaar verwacht 47% behoefte aan deze medewerkers te hebben en 40% misschien. Over meer dan vijf jaar zegt 57% behoefte aan deze medewerkers te hebben en 28% misschien. De respondenten die binnen nu en 5 jaar (misschien) vacatures verwachten voor afgestudeerden Ad Social Work in de Zorg is gevraagd hoeveel vacatures zij verwachten. Werkgevers die binnen nu en 5 jaar (misschien) vacatures verwachten voor afgestudeerden Ad Social Work in de zorg, zijn gevraagd hoeveel vacatures zij dan verwachten. In de sector Welzijn (n=11) verwachten werkgevers de komende 5 jaar per organisatie gemiddeld 41 vacatures voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding en in de sector Zorg (n=27) gemiddeld 13 vacatures. Daarnaast heeft 21% van de respondenten (n=38) binnen de eigen organisatie nu behoefte aan

opleidingsmogelijkheden middels de Ad Sociaal Werk in de Zorg en 34% denkt hier misschien behoefte aan te hebben. Over 1 tot 5 jaar heeft 36% deze opscholingsbehoefte en 40% misschien en over meer dan 5 jaar zegt 43% deze behoefte te hebben en 40% misschien. Werkgevers die nu of in de toekomst behoefte hebben aan opleidingsmogelijkheden voor de Ad'er Sociaal Werk in de Zorg in de duale variant (n=32) is gevraagd hoeveel medewerkers zij binnen hun organisatie de komende 5 jaar op deze plaatsen verwachten. Hierbij gaat het om zowel zittende als nieuwe medewerkers. Gemiddeld verwachten werkgevers per organisatie binnen 5 jaar ca. 10 (zittende en nieuwe) medewerkers op deze duale arbeidsplaatsen. Van de werkgevers heeft de helft een voorkeur voor de duale variant ten opzichte van een deeltijdvariant en voor een aanvullende 47% wordt er geen verschil gezien. De duale variant spreekt de werkgevers vooral meer aan omdat de deelnemers direct inzetbaar zijn in de organisatie.

De commissie constateert dat het onderzoek valide en navolgbaar is en dat de resultaten gelet op de grote omvang van de bevroegde organisaties representatief kunnen worden geacht.

De commissie concludeert dat uit het werkgeversonderzoek een opscholingsbehoefte van zittende medewerkers middels de beoogde duale variant van de Ad Sociaal Werk in de Zorg en een arbeidsmarktbehoefte aan nieuwe medewerkers die de beoogde duale Ad Sociaal Werk in de Zorg hebben gevolgd naar voren komt.

De aanvrager doet verder een beroep op de landelijke Spanningsindicator van het UWV voor de beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders (www.werk.nl). De aanvrager heeft tevens verwezen naar de Spanningsindicator van het UWV gericht op de regio Haaglanden. De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bron en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Voorts verwijst de aanvrager naar het 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' van het UWV (2020). De aanvrager stelt dat uit deze bron volgt dat de werkloosheid onder sociaal werkers sinds medio 2020 afneemt, terwijl het aantal vacatures blijft toenemen. In het sociaal werk was ruim de helft van de vacatures moeilijk vervulbaar. De commissie constateert dat uit het factsheet blijkt dat hier niet zozeer sprake is van een kwantitatief tekort, aangezien het aantal werkzoekende sociaal werkers nog relatief groot is. Door de nieuwe manier van werken is wel sprake van een kwalitatieve mismatch. Uit het 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' blijkt dat in het sociaal werk behoefte bestaat aan generalisten, bijvoorbeeld voor de sociale wijkteams (pp. 2, 8). De aanvrager betoogt dat de beoogde Ad gericht is op het opleiden van deze generalisten. De aanvrager betoogt verder dat organisaties investeren in een breed palet aan oplossingen om de wervingsproblemen te lijf te gaan zoals in het Actieprogramma Werken in de Zorg van het Ministerie van VWS. Langs verschillende wegen wordt geprobeerd om potentiële professionals te interesseren voor het werken in de branche zorg en welzijn. Het opleiden van zij-instromers via EVC of modulaire hbo-trajecten, brede opleidingen, stages en traineeships zijn hier voorbeelden van. De aanvrager stelt dat de voorgestelde opleiding zowel beantwoordt aan de wens om meer professionals op te leiden als aan de wens vanuit het ministerie van VWS om over verschillende disciplines heen te werken en in te zetten op preventie. De commissie is van oordeel dat het 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' een positieve indicatie biedt van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de duale Ad Sociaal Werk in de Zorg.

Ten slotte beroept de aanvrager zich op de 'Vacature analyse Ad Social Work' die door het onderzoeksbureau Markteffect is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022). Markteffect heeft voor de vacatureanalyse gebruik gemaakt van de database van Jobfeed. In dit onderzoek is gekeken naar het aantal relevante vacatures over de periode van 2017 tot 2021 en de gemiddelde looptijd en inhoud van de vacatureteksten. De onderzoekers stellen dat hierbij alleen vacatures zijn

meegenomen op mbo-, mbo/hbo- en hbo-niveau. Er is gezocht naar vacatures die zijn uitgezet op de functietitels ambulante woonbegeleider, persoonlijk begeleider (plus), trajectbegeleider, begeleider gehandicaptenzorg C, teamcoördinator, persoonlijk begeleider intensieve begeleiding, teamleider ouderenzorg en ouderenadviseur. Markteffect concludeert op grond van de kwantitatieve vacatureanalyse dat in de periode 2017-2021 sprake is van een toenemende vraag naar personeel met een profiel dat vergelijkbaar is met afgestudeerden van de voorgenomen Ad Sociaal Werk in de Zorg. Zo is volgens Markteffect sprake van een grote stijging van het totaal aantal vacatures voor relevante functietitels, waarbij de vraag naar mbo-geschoold personeel in de periode 2017-2021 het meest is gestegen. Ook is de vraag naar personeel met een mbo-profiel het hoogste. Wanneer er wordt gekeken naar de landelijke spreiding van de vacatures, is de vraag geconcentreerd in de Randstad. In de provincie Zuid-Holland, het werkgebied van de Haagse Hogeschool, is ruim een kwart van het totale aantal vacatures (27%) uitgezet. Daarnaast duurt het relatief lang voordat vacatures voor sommige functietitels worden ingevuld. Zo duurt het voor persoonlijk begeleiders, persoonlijk begeleiders gehandicaptenzorg en persoonlijk begeleiders intensieve begeleiding langer dan 40 dagen voordat deze vacatures zijn ingevuld. Uit de kwalitatieve analyse blijkt verder dat er sprake is van overlap tussen de verschillende vacatures. Zo kan bij de verschillende vacatures onderscheid worden gemaakt tussen ondersteunende en begeleidende werkzaamheden. Hierbij lijken de ondersteunende taken volgens Markteffect met name te zijn gericht op mbo-geschoold personeel en zijn de begeleidende en coördinerende taken meer gericht op vacatures met een hbo-profiel. Uit de kwalitatieve analyse blijkt echter ook een toenemende vraag naar mbo-geschoold personeel dat begeleidende of coördinerende taken op zich neemt. Zo worden vacatures waarin normaliter een hbo-profiel wordt gevraagd tevens uitgezet voor mbo-geschoold personeel. Bij deze functies is er volgens Markteffect ruimte voor personeel met een vergelijkbaar profiel als de Ad Sociaal Werk (in de Zorg). De commissie constateert dat de vacatureanalyse erop duidt dat sprake is van een groeiende arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden met een (vergelijkbaar) functieprofiel waar de voorgenomen opleiding studenten toe opleidt. Daarbij plaatst de commissie de kanttekening dat deze groei met name zit bij het aantal vacatures voor mbo-geschoold personeel en dat er in de vacatures niet specifiek gevraagd wordt naar werknemers met een Ad-opleiding. De commissie acht de verklaring van de aanvrager dat het Ad-niveau nog niet zo goed is ingeweven in de CAO's binnen de branche plausibel. De commissie is van mening dat de resultaten van de vacatureanalyse een positieve indicatie opleveren van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Sociaal Werk in de Zorg.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte onder andere naar het rapport 'Sociaal domein op koers? Verwachtingen en resultaten van vijf jaar decentraal beleid' van het Sociaal Cultureel Planbureau (2020), de 'Arbeidsmarktpeiling sociaal werk: vraagstukken, financiële middelen, menskracht en actualiteiten. Resultaten meting februari en maart 2022' van Sociaal Werk Werkt! (2022), het rapport 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' van Berenschot (2020) en het factsheet 'Het gebruik van brede gezondheidsconcepten: inspirerend en uitdagend voor de praktijk' van het RIVM (2020).

De aanvrager beschrijft een aantal ontwikkelingen en trends in het domein Zorg en Sociaal Werk waaronder de veranderende visie op gezondheid en welzijn en sterkere focus op preventie en eigen veerkracht. Zo wordt in het rapport 'Sociaal domein op koers? Verwachtingen en resultaten van vijf jaar decentraal beleid' van het Sociaal Cultureel Planbureau (2020) beschreven dat de maatschappij als geheel minder zorgzaam is geworden en dat de verwachting bestaat dat deze trend zich doorzet.

Professionals ervaren volgens het rapport in de dagelijkse praktijk een spanning tussen de te volgen procedures en de verwachting om daarbij maatwerk te moeten leveren. Ook wordt in het rapport gesteld dat de participatie van mensen met een beperking nog steeds achterblijft. De conclusie van het rapport is dat de samenleving niet zorgzamer is geworden en dat ook het stelsel van voorzieningen in het sociaal en zorgdomein niet minder complex is geworden (p. 13). De aanvrager stelt dat zowel uit de 'Arbeidsmarktpeiling sociaal werk: vraagstukken, financiële middelen, menskracht en actualiteiten. Resultaten meting februari en maart 2022' van Sociaal Werk Werkt! (2022, pp. 4, 15-16) als uit het rapport 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' van Berenschot (2022, pp. 33, 37-38) volgt dat degenen die werkzaam zijn in de zorg-, hulp- en dienstverlening aan hun cliënten veelal geconfronteerd worden met zeer hardnekkige en complexe problematiek. Het gaat hierbij om vragen als (langdurige of blijvende) ziekte en gezondheid, ongelijkheid in maatschappelijke kansen, onmogelijkheden tot maatschappelijke participatie en sociale acceptatie versus uitsluiting. Een nauwere samenwerking tussen professionals in het domein is hierbij nodig om de steeds complexer wordende problematiek het hoofd te kunnen bieden. De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding is gericht op sociaal professionals die werkzaam (zullen) zijn in zorgorganisaties en die in staat zijn integraal en cross-sectoraal te werken en interprofessioneel samen te werken.

De tendens om in het domein Zorg en Sociaal Werk de focus te leggen op preventie en eigen veerkracht volgt onder meer uit het factsheet 'Het gebruik van brede gezondheidsconcepten: inspirerend en uitdagend voor de praktijk' van het RIVM (2020). Hierin wordt gesteld dat brede gezondheidsconcepten als 'positieve gezondheid' en 'van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag' ruim baan vinden. Het dient volgens de bron niet enkel te gaan om aandacht voor de lichamelijke kanten van gezondheid maar vooral ook om zaken als welbevinden, eigen regie, veerkracht en zingeving (p. 2). De commissie stelt met de aanvrager vast dat de verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag tevens wordt gesignaleerd in het eerdergenoemde rapport 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' van Berenschot (p. 20). De commissie is met de aanvrager van mening dat uit het opleidingsprofiel van de beoogde opleiding Sociaal Werk in de Zorg volgt dat de opleiding is gericht op preventie en verhoging van eigen veerkracht. Hiermee sluit de opleiding aan op een maatschappelijke behoefte.

Reeds op grond van het voorgaande concludeert de commissie dat de voorgenomen Ad Sociaal Werk in de Zorg aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 20/02/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg in duale vorm in Den Haag aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De commissie acht met de aanvrager de volgende hbo Ad-opleidingen "verwant" aan de voorgenomen opleiding: Sociaal Werk (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen), Social Work (Avans Hogeschool), Sociaal Werk in de Zorg (Christelijke Hogeschool Ede, Christelijke Hogeschool Windesheim, Hanzehogeschool Groningen, Saxion Hogeschool), Service, Welzijn en Zorg (NHL Stenden Hogeschool) en Health & Social Work (Avans Hogeschool, Hogeschool Utrecht, HZ University of Applied Sciences). Ook acht de commissie met de aanvrager de recent door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap positief beoordeelde aanvraag voor de (nog niet gestarte) hbo Ad-opleiding Social Work (Hogeschool Rotterdam) verwant aan de voorgenomen opleiding. De aanvrager gebruikt in het dossier de term "verwant", hetgeen door de commissie begrepen wordt als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "sterk verwant".

De aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde hbo Ad-opleiding Sociaal Werk in de Zorg van LOI is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleiding. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren sterk, in het bijzonder bij de deeltijdvarianten (zie tabel 5).

Tabel 5. Instroom in verwante bekostigde opleidingen

Opleiding	Instelling	'17-'18			'18-'19			'19-'20			'20-'21			'21-'22			
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	
Ad Sociaal Werk (80140)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen					63			115	6		132	47		128	62	
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Dordrecht			41		39			61			51				64	
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede			16		47			55			64				57	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere					14			38			26				42	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle		66			106		61	159	16	111	136	22	79	155	35	
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen											28				24	
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede											7				27	
Ad Social Work (80145)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch					7			74			78				89	
	Avans Hogeschool (07GR), Breda					36			83			80				97	
Ad Health & Social Work (80147)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch					60			59			94				116	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort															34	
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Roosendaal					41			49			75				76	
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen															21	1

Ad Service, Welzijn & Zorg (80137)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen					7		15	11		19	10		17	17	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	18				20			24		30	15		37	28	
Totale eerstejaarsinstroom		0	84	57	101	253	86	184	504	138	329	512	184	359	628	219

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de instroomcijfers van verwante Ad-opleidingen en de prognoses voor algehele instroomgroei voor de sector Gedrag en Maatschappij alsmede op basis van de onderzoeken door Panteia en Markteffect en gesprekken met het eigen werkveld. De aanvrager verwacht dat in het startjaar 2023-2024 15 studenten zullen instromen, oplopend naar 40 studenten in 2026-2027 en 50 tot 60 studenten in 2027-2028. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Den Haag heeft mogelijk enig negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod vanwege de nabijheid van de (nog niet gestarte) hbo Ad-opleiding Social Work van de Hogeschool Rotterdam. De commissie overweegt echter dat er in de regio Den Haag voldoende ruimte bestaat om de duale variant van de Ad Sociaal Werk in de Zorg te ontwikkelen, omdat de beoogde opleiding een andere doelgroep aan zal spreken dan de deeltijdopleiding van de Hogeschool Rotterdam.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. De commissie heeft op grond van de informatie in de dossiers van de aanvragen die in samenhang met de onderhavige aanvraag zijn behandeld vernomen dat met de gezamenlijke hogescholen een landelijk opleidingsdocument voor diverse Ad-opleidingen in zorg, welzijn en educatie wordt ontwikkeld. Naar verwachting wordt deze in het voorjaar van 2023 vastgesteld door de Vereniging Hogescholen. De verschillende opleidingen op het gebied van sociaal werk, waaronder Sociaal Werk in de Zorg, worden ondergebracht binnen één opleidingsprofiel van de Ad Sociaal Werk. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnaam Sociaal Werk. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de hbo Associate degree Sociaal Werk in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P.M.M. Rullmann', written in a cursive style.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.